

Visie 2017

Vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van 23 november 2010

1. Het Samenwerkingsverband Koers VO

Het Samenwerkingsverband Koers VO is een vereniging van 17 besturen met 90 vestigingen van scholen voor voortgezet onderwijs van praktijkonderwijs tot en met gymnasium in de regio Rotterdam e.o.¹ Onze samenwerking heeft tot doel de leerlingen met speciale onderwijsbehoeftes in onze regio op de scholen van ons Samenwerkingsverband een passend onderwijsaanbod te bieden, dat gericht is op het behalen van een diploma of voorbereidt op een arbeidsplaats.²

***Het Samenwerkingsverband Koers VO staat voor samen werken
aan een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere.***

2. De Koers VO visie voor 2017

Onze gezamenlijke overtuiging is dat, na thuis, de school het vertrekpunt is als het gaat om de start van een perspectiefrijke toekomst voor een jongere. Elke jongere heeft recht op onderwijs en ondersteuning op het niveau dat past bij zijn of haar aanleg en mogelijkheden. Zodanig onderwijs dat elke jongere in staat wordt gesteld een eigen plaats te verwerven en verantwoordelijkheid te dragen in onze samenleving.

Goede scholen met boeiend onderwijs en aandacht voor de leerling maken het verschil. Vanuit deze gedachte formuleren wij onze visie voor 2017:

In ons Samenwerkingsverband is aandacht voor elke jongere. Elke jongere krijgt boeiend en passend onderwijs. Elke school van Koers VO gaat uit van de talenten en mogelijkheden van de leerling en zoekt hierbij actief naar een passend aanbod voor haar leerlingen. Gezamenlijk hebben de scholen een antwoord op alle onderwijs(zorg)vragen in onze regio. Samen zorgen we voor vloeiende overgangen tussen scholen en onderwijs(zorg)voorzieningen waarbij het onderwijs en de zorg de jongere ondersteunen.

Deze visie impliceert dat we samen de lat hoger gaan leggen als het gaat om onderwijs en zorg voor de leerlingen in onze regio. Iedere school is ambitieus als het gaat om het geven van een antwoord op onderwijs(zorg)vragen. Eerst zelf en waar nodig samen met anderen, bieden de scholen een passend onderwijs(zorg)arrangement voor elke leerling. De achterliggende gedachte is steeds: "Wat heeft de leerling nodig?". Een uitdaging hierbij is om in onze regio samen te zoeken naar oplossingen die we thuisnabij kunnen organiseren.

¹ Koers VO heeft scholen in de regio Rotterdam (inclusief Hoogvliet), Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, de Hoeksche Waard, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Lekkerkerk (gemeente Nederlek), Nieuwerkerk aan den IJssel (gemeente Zuidplas) en Ridderkerk.

² wettelijke taak samenwerkingsverbanden voorgezet onderwijs volgens WVO, artikel 10h (bijlage)

3. Doelstellingen

Onze visie op 2017 laat zich vertalen in drie hoofddoelstellingen:

1. Elke school zorgt actief voor een passend onderwijs(zorg)aanbod voor haar leerlingen
2. Het Samenwerkingsverband Koers VO zorgt actief voor een dekkend onderwijs(zorg)aanbod voor alle leerlingen in de regio
3. Elke leerling op de juiste plek

Hierbij is ons motto: “Alle leerlingen zijn welkom”

4. Operationalisering van de doelstellingen

1. Elke school zorgt actief voor een passend onderwijs(zorg)aanbod voor haar leerlingen

- In 2017 werkt elke school van Samenwerkingsverband Koers VO volgens de Koers principes (lees verder onder punt 5).

2. Het Samenwerkingsverband Koers VO zorgt actief voor een dekkend onderwijs(zorg)aanbod voor alle leerlingen in de regio

- Voor alle jongeren in de regio is er een passende plek op een onderwijs(zorg)voorziening aanwezig;
- Er is een toereikend aanbod van bovenschoolse expertise en lesplaatsen;
- Er zijn sluitende afspraken met partners rondom het regulier voortgezet onderwijs;
- Het achtste Koers principe is gerealiseerd (lees verder onder punt 5).

3. Elke leerling op de juiste plek

- A: Elke leerling stroomt in, in de meest passende vorm van voortgezet onderwijs;
- B: Elke leerling ontvangt passende onderwijszorg op school of wordt waar nodig –al dan niet tijdelijk- verwezen;
- C: Elke overgang van een leerling tussen verschillende vormen van onderwijs en/of onderwijszorg verloopt soepel;
- D: Elke leerling heeft perspectief op passend vervolgonderwijs of een passende plek op de arbeidsmarkt.

5. De Koers principes als strategie

Koers VO kiest een eigen weg om passend onderwijs voor elke leerling mogelijk te maken, namelijk door te werken volgens acht Koers principes (deze zijn in het visietraject door de scholen geformuleerd).

De landelijke opdracht om te werken aan passend onderwijs sluit nauw aan bij onze visie en de Koers principes. Passend onderwijs richt zich op het verzorgen van een passend aanbod voor elke leerling in de regio. Dit vraagt een omslag in denken: de onderwijsbehoefte van de leerling wordt het vertrekpunt (wat heeft hij of zij nodig), en niet meer de mogelijke tekorten van de leerling. Deze denkwijze vraagt om mensen en organisaties die handelingsgericht werken.

De Koers principes bieden onze scholen een gezamenlijke taal als het gaat om het opstellen van hun eigen ontwikkelagenda. Toepassen van de Koers principes daagt de scholen bovendien uit om hun ambities, wat betreft het antwoord geven op onderwijs(zorg) vragen, concreet te maken.

1. *Boeiend onderwijs*

Elke school staat voor betekenisvol, uitdagend onderwijs waarbij rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen en waarbij de leerling in zijn talenten gezien en geactiveerd wordt. Ons uitgangspunt is namelijk “de beste zorg voor leerlingen is aantrekkelijk onderwijs”.

2. *Handelingsgericht werken*

Elke school werkt systematisch aan het afstemmen van haar onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van haar leerlingen (wat hebben leerlingen nodig om bepaalde onderwijsdoelen te behalen?). Dit vanuit de centrale vraag: “Wat doen we om aan te sluiten bij de talenten en mogelijkheden van de leerling?”.

3. *Handelingsbekwaamheid van de docent*

Elke school zorgt voor het voldoende toerusten van het docententeam door deskundigheidsbevordering en/of extra ondersteuning in de klas. De gedachte is dat de docent vanuit zijn relatie met de leerling preventief kan werken.

4. *De school als werkplek*

De leerling volgt onderwijs op de school. Extra expertise wordt daarom, waar mogelijk, de school in gehaald, volgens het principe: zorg volgt de leerling. Het uitgangspunt hierbij is geen export van problemen, maar import van oplossingen.

5. *Ouders*

Ouders mogen hun kind aanmelden bij de school van hun voorkeur (passend bij de vastgestelde capaciteiten en mogelijkheden van de leerling). Elke school zorgt voor een zorgvuldige afweging of de mogelijke extra ondersteuning die nodig is voor het kind ook daadwerkelijk kan worden geboden. Bovendien neemt elke school het initiatief om ouders te betrekken bij de planning en uitvoering van de extra ondersteuning.

6. *Onderwijszorgprofiel*

Elke school heeft haar basiszorg op orde en verwoordt deze in het onderwijszorgprofiel. Bovendien heeft elke school helder welke expertise zij kan bieden aan specifieke doelgroepen.

7. *Ontwikkeling op schoolniveau*

Elke school staat voor haar eigen ontwikkeling. Realiseren van passend onderwijs betekent opstellen van een eigen ontwikkelagenda en initiëren van activiteiten die passen bij de eigen leerlingpopulatie en het eigen docententeam.

8. *Samenwerkingsverband Koers VO*

De bij het Samenwerkingsverband Koers VO aangesloten scholen staan gezamenlijk voor een dekkend aanbod van onderwijszorg in onze regio. Dat betekent een specifiek aanbod op elke school en een toereikend aanbod van bovenschoolse voorzieningen, daar waar het op schoolniveau niet (meer) kan.

6. Initiatief als sleutel tot succes

Om onze doelstellingen te behalen zijn alle scholen van ons Samenwerkingsverband aan zet. Elke school neemt initiatieven gericht op de eigen ontwikkeling en (deel)verantwoordelijkheid voor passend onderwijs. Bureau Koers VO wil scholen ondersteunen bij hun individuele en/of gezamenlijke initiatieven. Bovendien neemt Bureau Koers VO initiatieven die gericht zijn op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor passend onderwijs en elke leerling op de juiste plek.

Hieronder volgt een beeld van de initiatieven die in de komende jaren centraal zullen staan in de zorgplannen van het Samenwerkingsverband Koers VO.

1. Elke school zorgt actief voor een passend onderwijs(zorg)aanbod voor haar leerlingen

Initiatief van de scholen (de scholenlijn)

- Opstellen van een onderwijszorgprofiel (volgens gezamenlijk format);
- Opstellen eigen ontwikkelagenda, korte en middellange termijn, gerelateerd aan de visie van het Samenwerkingsverband en het toepassen van de Koers principes;
- Verbeteren kwaliteit van de zorg op de eigen school naar aanleiding van de eigen ontwikkelagenda;
- Mede initiëren van oplossingen voor onderwijs(zorg)vragen waar nog onvoldoende antwoord op is in onze regio.

2. Het Samenwerkingsverband Koers VO zorgt actief voor een dekkend onderwijs(zorg)aanbod voor alle leerlingen in de regio

Initiatief van Bureau Koers VO (de bovenschoolse lijn)

- Mede initiëren van oplossingen voor onderwijs(zorg)vragen waar nog onvoldoende antwoord op is in onze regio;
- Maken van afspraken met de REC's/aanbieders van ambulante diensten en lesplaatsen om te komen tot een geformaliseerde samenwerking van speciaal onderwijs en regulier onderwijs;
- Maken van afspraken met Bureau Jeugdzorg om een geïntegreerd onderwijs en zorg aanbod te realiseren (een combinatie van onderwijs en een jeugdzorginterventie). Dit in het verlengde van en in samenhang met de vrij toegankelijke zorg.
- Voorwaarden creëren om te kunnen verbeteren en/of samenwerken, zoals:
 - formuleren van een gezamenlijk concept over basiszorg;
 - opstellen van een format voor het onderwijszorgprofiel Koers VO;
 - in beeld brengen van de leerling-populatie van onze regio;
 - in beeld brengen van de zorgmogelijkheden (basis, speciaal binnen school en bovenschools) in onze regio.
- Maken van afspraken –al dan niet uitgesplitst per schooltype- over een minimum aan zorg dat aanwezig moet zijn op de scholen in onze regio;
- Stimuleren van samenwerking tussen scholen;
- Stimuleren van de kwaliteit van de zorg op school- en bovenschools niveau;
- Monitoren van het resultaat van de zorg op school- en bovenschools niveau.

3. Elke leerling op de juiste plek

Overstijgende activiteiten vanuit Bureau Koers VO om aan deze doelstelling te werken:

A: Elke leerling stroomt in, in de meest passende vorm van voortgezet onderwijs;

Voortzetten en waar nodig uitbreiden activiteiten 'De zorgleerling in beeld', digitale aanmelding en ondersteuning bij plaatsingsproblemen.

B: Elke leerling ontvangt passende onderwijszorg op school of wordt waar nodig –al dan niet tijdelijk- verwezen;

Start Onderwijzorgloket Koers VO: Het Onderwijzorgloket Koers VO vormt dé plek voor alle vragen die er zijn over zorg voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. De ambitie is om een loket te realiseren dat in 2014 functioneert als een voordeur met daarachter verschillende mogelijkheden om ondersteuning naar de leerling te brengen of, indien nodig, de leerling op de meest passende plek te plaatsen. Ook vormt het Onderwijzorgloket dan de toegangsdeur naar alle bovenschoolse zorg, speciale zorg (denk aan REC) en de door het Samenwerkingsverband betaalde zorg binnen onze regio.

C: Elke overgang van een leerling tussen verschillende vormen van onderwijs en/of onderwijszorg verloopt soepel.

Monitoren en, waar nodig, opstellen of bijstellen van gezamenlijke procedures voor overgangsmomenten voor leerlingen (po-vo; vo-vo; vo-zorgtraject; vo-vervolgonderwijs; vo-arbeidsmarkt).

D: Elke leerling heeft perspectief op passend vervolgonderwijs of een passende plek op de arbeidsmarkt.

Start Rijnmonds Perspectief: Het Rijnmonds Perspectief heeft als hoofddoelstelling: de overstap van leerlingen van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs en arbeidsmarkt zo sluitend mogelijk te laten verlopen. De samenwerking tussen vo en mbo is belangrijkste aangrijpingspunt van dit initiatief. Tevens wordt bekeken of een specifieke leerroute richting arbeidsmarkt mogelijk is, als alternatief voor leerlingen die –door diverse factoren- geen startkwalificatie kunnen halen. Dit noemen we het ‘Rijnmonds Perspectief’.

7. De rollen en taken van Bureau Koers VO

Om de gezamenlijke visie waar te maken heeft Bureau Koers VO de volgende taken en rollen:

Kennis delen

Koers VO is een uniek platform waar alle scholen elkaar kunnen treffen om kennis te delen en te ontwikkelen. Bureau Koers VO zal hiervoor bijeenkomsten organiseren voor de verschillende geledingen van de scholen (bijvoorbeeld zorgcoördinatoren en directies) en rond verschillende inhouden en activiteiten (zoals de Koers principes).

Stimuleren en spiegelen

Bureau Koers VO wil scholen stimuleren om te werken aan de gezamenlijke doelstellingen. Dit gebeurt door kwaliteitsimpulsen op onderdelen waar scholen behoefte aan hebben. De ontwikkelagenda's van de scholen zijn hiervoor richtinggevend. Daarbij wil Bureau Koers VO de mogelijkheid bieden om scholen een spiegel voor te houden wat betreft hun eigen ontwikkeling. Dit kan door visitaties en/of audits als onderdeel van de kwaliteitscyclus binnen het schoolbeleid.

Initiëren

Bureau Koers VO neemt het initiatief om te komen tot gezamenlijke werkwijzen, procedures of formats als het gaat om thema's als basiszorg, onderwijszorgprofiel, passend onderwijs, etc. Bovendien wil Bureau Koers VO initiatieven nemen om te komen tot (bovenschoolse) antwoorden op de onderwijs(zorg)vraag in onze regio.

Regisseren

Bureau Koers VO wil een rol spelen om passend onderwijs in elke school in onze regio te versterken en neemt daarbij de regierol als bewaker van het ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces van elk kind. Bureau Koers VO signaleert hiaten en spreekt partijen aan om deze lacunes op te heffen of mede te zoeken naar alternatieven (*agenderen* en *adresseren*). Tevens organiseert Bureau Koers VO de benodigde bijeenkomsten voor schooldirecties en -besturen om beleid te vormen, te toetsen en waar nodig bij te sturen.

Dienstverlening en facilitering

Om de scholen te ondersteunen bij het realiseren van de doelstelling “elke leerling op de juiste plek” is een aantal taken bovenschools belegd bij Bureau Koers VO. Het gaat hier bijvoorbeeld om het traject ‘De zorgleerling in beeld’ en het instellen van het Onderwijzorgloket Koers VO.

8. Tot slot

Deze nieuwe visie, doelstellingen en strategie vragen om een aanpassing van de aansturing en een andere werk- en overlegstructuur dan tot op heden gebruikelijk is binnen ons Samenwerkingsverband.

De ontwikkelingen vinden vooral plaats op de scholen, dat is het aangrijpingspunt. Besturen erkennen dit en willen zich bezig houden met het stellen van kaders. Zij geven hun schooldirecteuren het vertrouwen om te staan voor de uitwerking op schoolniveau. Het initiatief om te komen tot verbetering van de kwaliteit van de zorg ligt hiermee bij de schoolleiding. Zij bepalen de ontwikkelagenda van de school en nemen ook initiatieven om –al dan niet samen met anderen- te komen tot onderwijszorgarrangementen voor specifieke groepen leerlingen.

Voor de samenwerking tussen besturen geldt eenzelfde ontwikkeling. Besturen willen ook hier de kaders stellen en vervolgens Bureau Koers VO een centrale rol geven in het uitwerken van bovenscholse initiatieven en de samenwerking met partners (zoals REC, mbo, gemeenten). Uiteindelijk gaat het hier ook over het uitwerken van een bekostigingssystematiek voor de verdeling en transparante inzet van zorgmiddelen in onze regio.

Tot slot staan landelijk belangrijke ontwikkelingen op stapel die ons als Samenwerkingsverband zullen raken. De invoering van Passend onderwijs, de relatie met het speciaal onderwijs en de REC's en de budgettering van zorgmiddelen zijn vraagstukken waar wij in de komende periode mee te maken krijgen. Bovendien is er de ontwikkeling om, naast de vrij toegankelijke zorg vanuit de WMO, ook de geïndiceerde jeugdzorg te beleggen bij de gemeenten. Hierdoor zal het afstemmingsvraagstuk voor de samenhang in onder andere onderwijs en zorgarrangementen mogelijk anders belegd moeten worden. Vanuit onze huidige visie zullen wij met deze vragen aan de slag gaan.

Volgend op de visie 2017 worden twee meerjarenplannen opgesteld (2011-2014 en 2014-2017). Hierin worden de initiatieven, activiteiten, ontwikkelingen, werk- en overlegstructuur nader uitgewerkt.

Artikel 10h. Aansluiting bij samenwerkingsverband; permanente commissie leerlingenzorg

1. Het bevoegd gezag van een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, van een school voor voorbereidend beroepsonderwijs, van een scholengemeenschap waarvan ten minste deel uitmaakt een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs of een school voor voorbereidend beroepsonderwijs, of van een school voor praktijkonderwijs, is aangesloten bij een samenwerkingsverband met twee of meer andere van deze scholen of scholengemeenschappen. Een samenwerkingsverband omvat ten minste één school voor praktijkonderwijs en drie scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs of voor voorbereidend beroepsonderwijs, waaronder in ieder geval een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en een school voor voorbereidend beroepsonderwijs. Indien van een samenwerkingsverband niet drie scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs of voor voorbereidend beroepsonderwijs deel uitmaken, maar twee scholengemeenschappen die elk in ieder geval een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en een school voor voorbereidend beroepsonderwijs omvatten, kan Onze Minister onder door hem te stellen voorwaarden dat samenwerkingsverband aanmerken als een samenwerkingsverband als bedoeld in de tweede volzin. *Het samenwerkingsverband heeft tot doel zo veel mogelijk leerlingen voor wie vaststaat dat een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden, deel te laten nemen aan het onderwijs in een van de leerwegen, genoemd in de artikelen 10, 10b en 10d.*
2. Indien een bevoegd gezag wenst deel te nemen aan een samenwerkingsverband, wordt deze deelname door het samenwerkingsverband niet geweigerd. Een samenwerkingsverband waarvan geen school voor praktijkonderwijs deel uitmaakt, wordt gelijkgesteld met een samenwerkingsverband als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, indien de bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband met de bevoegde gezagsorganen in een of meer andere samenwerkingsverbanden die voldoen aan het eerste lid, tweede volzin, zijn overeengekomen dat ten behoeve van de leerlingen van het eerstbedoelde samenwerkingsverband praktijkonderwijs wordt verzorgd door een of meer van de scholen voor praktijkonderwijs die deel uitmaken van bedoelde andere samenwerkingsverbanden. Het bevoegd gezag kan ten aanzien van een school slechts deelnemen aan één samenwerkingsverband. Onze Minister kan onder door hem te stellen voorwaarden toestaan dat van de derde volzin wordt afgeweken.
3. De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband *dragen gezamenlijk zorg voor een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning van het onderwijs voor leerlingen voor wie een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden, alsmede voor overdracht van de deskundigheid op dit gebied tussen de scholen in het samenwerkingsverband.* De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband kunnen gezamenlijk een of meer voorzieningen in het samenwerkingsverband, met het oog op de uitoefening van de in de eerste volzin genoemde taken, aanduiden als «orthopedagogisch-didactisch centrum». De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband zijn aangesloten bij dezelfde rechtspersoon, bedoeld in artikel 53b.
4. De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband *stellen gezamenlijk een permanente commissie leerlingenzorg in.* Zij vragen advies aan deze commissie over het aanbod en de invulling van leerwegondersteunend onderwijs en over het aanbieden van dat onderwijs aan leerlingen voor wie de regionale verwijzingscommissie heeft bepaald dat zij toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs.
5. De bevoegde gezagsorganen in een *samenwerkingsverband stellen jaarlijks gezamenlijk een zorgplan vast* en zenden dit vóór 1 juni voorafgaand aan het desbetreffende schooljaar aan de inspectie en de minister. Het zorgplan bevat in ieder geval:
 - a. de maatregelen die zijn getroffen om zo veel mogelijk leerlingen als bedoeld in het eerste lid deel te laten nemen aan het onderwijs in een van de leerwegen, verzorgd door een of meer van de aan het samenwerkingsverband deelnemende scholen,

- b. een omschrijving van de in het derde lid bedoelde organisatie, ondersteuning en overdracht, alsmede, indien van toepassing, van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het tweede lid, tweede volzin,
 - c. de wijze waarop de middelen, bedoeld in artikel 77, vierde lid, worden ingezet.
 - d. een reglement voor de permanente commissie leerlingenzorg,
 - e. een omschrijving van de wijze waarop de ouders van leerlingen als bedoeld in het derde lid, informatie wordt verstrekt over de uitvoering van het derde en vierde lid, en
 - f. de te verwachten resultaten.
6. De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband stellen jaarlijks gezamenlijk een evaluatieve voortgangsrapportage vast en zenden deze voor 15 november volgend op het desbetreffende schooljaar aan de inspectie en de minister.
7. De bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband kunnen hun in het derde tot en met zesde lid opgedragen taken en bevoegdheden overdragen aan een door hen gezamenlijk in te stellen orgaan.

Op 20 april 2005 is daar via de 'regeling rebound' aan toegevoegd dat de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs zijn aangewezen als spin in het web voor financiering en organisatie van reboundvoorzieningen.